

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 23-61-23-64. Glebova narodina 25 lir, za inostranstvo 40 lir. — Ček, rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.294 za inzerate. Isključno zastopstvo za oglašje in inostranstvo: UPI S. A. Milano. Rok pisanja ne vračamo.

SLOVENE

NOVEMBER-1944

3
PETEK

Verbissener deutscher Widerstand an der Schelde-Mündung

Feindliche Kräftegruppe westlich Breda vor der Vernichtung. — Feindliche Landung an der Dalmatinischen Küste. — Erbitterte Kämpfe zwischen Donau und Theiss. — Harte Abwehrschlachten an der Narew-Front erfolgreich bestanden. — Sowjets verloren in Okt. 4696 Panzer u. 1562 Flugzeuge

Aus dem Führerhauptquartier, 2. November. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In Holland kämpfen unsere Truppen beiderseits der äusseren Westerschelde erbittert um jeden Fussbreit Boden. Im Brückenkopf nordöstlich Brügge leistet die zusammengeschmolzene Besatzung auf schmalen Raum immer noch verbissenen Widerstand. Auf der zum grossen Teil überfluteten Insel Walcheren stehen unsere Grenadiere in heftigen Gefechten mit dem Feind, der auch im Westteil der Insel landete. Erneute Versuche der Kanadier, sich von Süd-Beveland aus den Zugang nach Walcheren zu erzwingen, wurden zerschlagen. An der unteren Maas hat die Kampftätigkeit etwas nachgelassen.

In ihren Brückenkopfstellungen wiesen unsere Divisionen feindliche Panzerangriffe ab. Westlich Breda wurde eine feindliche Kräftegruppe abgeschnitten. Sie geht ihrer Vernichtung entgegen.

Schnellboote torpedierten in der vergangenen Nacht im Seegebiet vor Ostende zwei britische Nachschubdampfer mit zusammen 5.000 BRT. Mit dem Untergang eines dieser Schiffe ist zu rechnen. Durch Vorposten- und Minensuchboote wurden ausserdem vor der Niederländischen Küste erneut zwei britische Schnellboote versenkt, ein drittes in Brand geschossen und zwei weitere beschädigt. In der Schelde-Mündung versenkten unsere Sprengboote einen Munitionsdampfer mit 2.000 BRT und zwei weitere feindliche Kriegsfahrzeuge.

Beiderseits Stolberg brachen Angriffe nordamerikanischer Bataillone im unseren Feuer zusammen.

Östlich Pont-a-Mousson sowie in den Wäldern beiderseits Baccarat entwickelten sich auf breiter Front heftige Kämpfe. Erst nach wechselndem Ringen und erheblichen Panzerverlusten konnte der Feind einigen Geländegewinn erzielen. Im Wald von Montagne wurden seine Angriffe gescheitert.

Aus Mittelitalien wird nur beiderseitige Aufklärungsstätigkeit vor allem in den Küstenabschnitten gemeldet. Die Besatzung von Piscopi westlich Rhodos säuberte die Insel vom Feind. Auf Milos dauern die Kämpfe an.

Nach Landung englischer Truppen und kommunistischer Bandenkräfte an der dalmatinischen Westküste bei Split, Metković und Dubrovnik setzten sich unsere Sicherungsverbände befehlsgemäss auf vorbereitete Bergstellungen im Küstenstreifen ab. Im mittleren Balkan zerschlugen unsere Truppen erneut bulgarische Angriffe

Terminski politik Churchill

Amsterdam. Kakor poroča agencija Reuter, je izjavil Churchill v tork v spodnji zbornici, da ne more napovedati, še manj pa zagotoviti konec vojne v Evropi pred koncem pomladi ali celo pred zgodnjim poletjem Churchill je zahteval podaljšanje sedanje parlamentarne periode ter je izjavil, da mora ostati v Angliji koalicijska vlada, dokler ne bo premagan sovražnik. Ni verjetno, da bi bile splošne volitve pred sedmimi ali devetimi meseci. Ze samo na podlagi vojaških razlogov ni pametno smatrati, da bi potrebovali po končani vojni v Evropi manj kot 18 mesecev za dokončno uničenje japonske volje ali japonske sposobnosti.

Berlin, 2. nov. Winston Churchill je imel v spodnji zbornici govor, ki sicer ni bil važen, ker je služil zgolj notranje-političnim evrham in nima s svetovnimi dogodki ničesar skupnega. Churchill je hotel zatreti one nasprotnike, ki si žele razpuštitve spodnje zbornice ali pa sploh spremembo notranje-političnega strankarskega položaja. To mu je zaradi gibljive hrbtenice teh nasprotnikov tudi lepo uspelo. Veeakor pa morajo biti socialne napetosti v Angliji precej močne, ker so bile dejanski vzrok za zahteve po novih volitvah. Da bi obdržal sedanje parlamentarno stanje ter predvsem izključil vsak naskok na svoj položaj ministrskega predsednika, je potisnil Churchill v opredelje vprašanje vojne in vojni napovedi ter je zahteval od parlamenta, naj ne stori ničesar, kar bi se na kak drug način zaposlilo narodove sile. Ob tej priliki se je znova pokazal kot neskrupulozen terminski politik, ki rad vsako četrtletje tolaži britansko javnost in tudi njeno parlamentarno zastopstvo. Mi dobro vemo, da so skušali ob pričetku invazije z močnim Churchillovim sodelovanjem zbuditi vtis, kot da bodo Angleži po nekaj tednih, najkasneje nekaj mesecih, s puško na rami vkorakali v Berlin in nato izjavili, da je vojna končana. V tej zvezi se dobro spominjamo neke Montgomeryjeve izjave, ki je omenjala celo 31. oktober. Istega dne pa je dejal Churchill angleški javnosti v spodnji zbornici, da obstoja še mnogo ovir, ki še niso odstranjene in da bi bilo dobro, ako bi si ljudje glede nemške odporne moči ne delali

Zagrizen nemški odpor ob izlivu Schelde

Sovražna bojna skupina zapadno od Breda pred uničenjem. — Sovražno izkrcanje na dalmatinski obali. — Ogorčeni boji med Donavo in Tiso. — Trde obrambne bitke na bojišču pri Narevu smo uspešno prestali. — Sovjeti so izgubili v oktobru 4696 oklepnikov in 1562 letal.

Führerjev glavni stan, 2. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na Nizozemskem se naše čete ob obeh straneh zunanje zapadne Schelde ogorčeno bore za vsako ped zemlje. V prednostju severnovzhodno od Bruges so zmanjšana posadka na ozkem prostoru še vedno ogorčeno upira. Na večini naša poplavljenem otoku Walcheren bijejo naši grenadirji silovite boje s sovražnikom, ki se je izkrcal tudi na zapadnem delu otoka.

Razbili smo ponovne poskuse Kanadčanov, da bi si z Zuid Bevelanda izsilili dostop na Walcheren.

Ob spodnji Maasi so boji nekoliko popustili. V svojih prednostjih so zavrnile naše divizije sovražnikove oklepniške napade. Zapadno od Breda smo odrezali neke sovražne skupino. Postopoma jo uničujemo.

Hitri čolni so torpedirali v pretekli noči v vodovju pred Ostendom 2 britanska oskrbovalna parnika s skupno 5000 tonami. S potopitvijo enega izmed njih lahko računamo. Predstražni čolni in iskalci min so potopili poleg tega pred nizozemsko obalo znova dva britanska hitra čolna, tretjega zaigali dva nadaljuja pa poškodovali. V izlivu Schelde so potopili naši razstrelilni čolni nek munijski parnik z 2000 tonami ter 2 nadaljnji sovražni vojaški vozili.

Ob obeh straneh Stolberga so se v našem ognju zrušili napadi severnoameriških bataljonov.

Vzhodno ob Pont a Mousson ter v gozdovih ob obeh straneh Baccarata so se razvili na široki fronti siloviti boji. Šele po spremenljivih borbah in visokih oklepniških izgubah se je posrečilo sovražniku nekoliko napredovati. V Montagneskem gozdu smo razbili njegove napade.

Iz srednje Italije poročajo le o obojestranskem izvidniškem delovanju predvsem na obalnih odsekih.

Posadka Piskopija zapadno od Rodosa je očistila sovražnika z otoka. Na Milosu se boji nadaljujejo.

Po izkrcanju angleških čet in komunističnih tolovajskih sil na zapadni dalmatinski obali pri Splitu, Metkoviću in Dubrovniku so se naši zaščitni oddelki na povelje odmaknili na pripravljene gorske postojanke na obalnem pasu. Na srednjem Balkanu so naše čete znova razbile bolgarske napade vzhodno od Vardarjeve doline in na področju Prištine. Bolgari so utrpeli

Eisenhowerjev »anverški načrt« razbit

Berlin, 2. nov. Pod naslovom »Anverški načrt« piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da je mislil Eisenhower pred kakimi 6 tedni, da bo z letalsko invazijo pred Arnheimom izgral adut invazije. S tem spretnim manevrom naj bi bilo sproščeno zastalo Montgomeryjevo krilo. Toda od takrat so že pretekli tedni, izkrcanje pri Arnheimu je postalo prepričljiva nemška zmaga in na bojiščih pri Aachen, Metz in v Vogezi je postala poživljena nemška odprna sila tako močna, da vzdrži vse nadaljnje napade. Medtem je prišla jesen z dežjem, nalivi in slabim vremenom. Oskrbovalna pota zaveznikov postajajo vedno slabša in zvezana z večjimi težavami. Boj za izliv Schelde je postal tako v Eisenhowerjevi strategiji nujna predpostavka za nadaljnje operacijske možnosti. Zakaj ob atlantski obali so mu ostale le razbitine nekdanjih luk. Zato vidi Cyrill Falls v

kakor dobro pristojajo terminkemu politiku Churchill, ki je po preteku zadnjih rokov brez napovedanega učinka hitro je pograbil nove in jih postavil v prvo, oziroma drugo četrtino tekočega leta. S tem ei je propagandistično že zopet ustvaril možnost, da celane v bodoče pri teh novih rokih in na nje sveto prisega. Po ovinkih je moral Churchill priznati tudi vzrok za izjalovitev svojih prejšnjih napovedi, namreč nemško vojaško moč in uspehe nemških grenadirjev, ki bodo tudi v bodoče preskrbeli, da Churchill ne bo izgubil vloge napačnega preroka.

li krvave izgube. Tudi boljševiski napadi v dolini zapadne Morave niso imeli uspeha.

Med Donavo in Tiso sta vrgli obe strani nove oddelke v spremenljive boje, ki postajajo vedno bolj siloviti. Borbeni letalci so uspešno napadli sovražne oklepniške in zbirališča. Nemški in madžarski lovci so sestrelili nad tem odsekom 17 sovjetskih letal.

Ob srednji Tisi smo se odmaknili na severni breg reke, ne da bi mogel sovražnik motiti naše premike. — Z uspešnimi napadi na področju Užhoroda smo izpolnili neko vrzel v bojni črti. Zapadno od duklanskega prelaza so se zrušili ponovni boljševiski napadi v našem obrambnem ognju.

Na bojišču pri Narevu so pod poveljstvom generalnega polkovnika Weissja stojiči oddelki v zadnjih tednih v sodelovanju z letalskimi oddelki in protiletalskim topništvom v sestavi letalstva uspešno prestali hude obrambne bitke. Z žilavim vztrajanjem so preprečili ponovne prebijalne poskuse več sovjetskih armad, vrgli vraga sovražnika s silovitimi protinapadi na njegova izhodišča in uničili pri tem 609 boljševiskih oklepnikov. Vodstvo in čete so s tem preprečili širokopotezne z jugovzhoda proti vzhodni Prusiji naperjene boljševiske nastope.

Vzhodno od Liepaje in na področju Auntau so se tudi večeraj izjalovili vsi sovražni probojni poskusi ob junaškem odporu naših divizij. Kjer je vdrl sovražnik na ozki črti, smo ga prestregli ter s protinapadi vrgli nazaj.

Na vzhodnem bojišču so uničile čete vojske v mesecu oktobru 4329 oddelki letalstva pa nadaljnjih 367 sovražnih oklepnikov. Razen tega so izgubili Sovjeti 1562 letal.

Angloameriški strahovalni letalci so vrgli bombe na Porenje, Dunaj in Gradec. V pretekli noči so napadli Britanci mesta v Porenju in Berlin. Pri teh napadih so izgubili Angloamerikanci 16 letal, pretežno štirimotorne bombnike.

Skupno so lovci in protiletalsko topništvo v sestavi letalstva v mesecu oktobru kljub za obrambo čisto neugodnemu vremenu sestrelili 739 angloameriških letal, med njimi 377 štirimotornih bombnikov.

reviji »Illustrated London News« v obrambi anverškega področja upravičeno vzrok za domnevo, da na konec bojev v letu 1944. ni več misliti. Ker čas zopet preganja zaveznike, so posegli pred tremi tedni po groznem sredstvu in porušili visoke jezove otoka Walcheren, s čimer so v nekaj dneh preplavili z morjem kulturno nizozemsko zemljo, ki so jo rodovi Nizozemcev z muko iztrgali mokremu elementu. Toda tudi to ni spremenilo bojev za izliv Schelde v Eisenhowerjev uspeh, ker se je bojišče vzhodno od nje izoblikovalo v preteklem tednu v popolnoma novo in solidno obliko. S tem je nemški udarec pri Arnheimu že svoječasno dokončno razbil anverški načrt.

Nelson zopet potuje

Zeneva. Newyorški dopisnik časopisa »News Chronicle« javlja, da bo Rooseveltov osebni poslanik Donald Nelson odšel zopet na pot, in sicer tokrat v Francijo in Sovjetsko zvezo. Nato pa bo odšel zopet na Kitajsko. Njegove naloge so med drugim tudi te, da se zanima v deželah, ki jih bo obiskal, o industrijskih možnostih.

Zagreb. Notranji minister sovjetsko-bolgarske vlade je bil prisiljen, da bi varoval vsaj videz avtoritete napram kaotičnim razmeram, v radiju nastopiti proti sanolastnem delovanju milice, ter je podal istočasno nekaj omembe vrednih priznanj glede resničnih razmer v Bolgariji.

Težki dnevi za Poljsko

Madrid. Kakor poroča agencija EFE v nekem komentarju k Churchillovemu potovanju v Moskvo, smatra britanski katoliški list »Tablet«, da čakajo Poljsko še težki dnevi. Če ne bodo preprečile Združene države, potem bo postala Poljska prvi poskusni objekt za geslo o brezpogojni kapitulaciji, pri čemer ne bo prav nič važno, da je Poljska na strani zavezničkov. Mikolajczykova pot v Moskvo je bila veliko ponižanje.

Strahote v zaporih v Rigi

Königsberg, 1. nov. Na bojišču med Takumom in Jelgavo se pojavljajo vsakodnevno Letonci iz Rige. Ti poročajo, da ni ustrelitvam v zaporih v Rigi ne konca ne kraja. »Apetnik« Karlis Grauzis, ki je bil na dan prihoda sovjetskih čet aretiran, ker ni okrasil svoje trgovine z zastavo ter vržen v zloglasno ječo GPU, katere se še vsi spominjajo iz leta 1940-41., je našel v eni uri večjih več kot sto strelcev. Ljudi so streljali predvsem v zgodnjih jutranjih urah in to one osebe, ki so jih v pretekli noči mučili do blaznosti. »Rjovenje in stokanje ljudi je bilo slišati dan in noč.« Tako je izjavil Grauzis nemškimi vojakom. Dalje je pripovedoval, da je bil na polji k zaslišanju priča, kako so boljševiski morilci na jetniškem dvorišču postavili 4 do 6 oseb v eno vrsto ter jih pobili s salvami iz pušk.

Iran pred krizo

Zeneva. Tudi švicarsko časopisje se bavi z godoki v Iranu. V nekem poročilu dnevnika »Basler Nachrichten« in Londona, ki citira pisanje dnevnika »Sunday Times«, čitamo, da so v Angliji molče, četudi z zanimanjem zasledovali razvoj v rusko-iranem prometu ter da so sedaj pod vtisom, da je Iran pred težko in nevarno krizo.

Stockholm, 2. nov. Kakor poročajo iz Moskve, nadaljuje večina teheranskih časopisov z napadi proti ministrskemu predsedniku Saidu. Obsojajo njegovo politiko in zahtevajo, da odstopi.

List »Mendžoh Iran« objavlja pisma in proteste proti Saidovi politiki, ki da s svojim obnašanjem poslabšuje razmere med Iranom in Sovjetsko zvezo.

Tu je jasno razvidna roka Moskve, na katere pritisk se je pričela časopisna gonja proti Saidu.

Angleški list »osvobodencem«

Zeneva. »New Leader« svetuje vsem ljudem v »osvobodjeni Evropi«, da naj, če hočejo mirno in normalno umreti v postelji, pri vsaki priliki hvalijo Stalina, kajti svobode v »osvobodjenih delih celine ni več. Če hvalijo Stalina, se morda lahko obvarujejo tega, da bi ravnali z njimi kot z ljudskimi sovražniki.

Senatescu odstopil

Stockholm. Kakor javlja agencija »United Presse« je odstopila romunska vlada Senatescuja. Pred odstopom so bile velike poulične komunistične demonstracije, o katerih je izbrpno poročala agencija »Tase«. Nova vlada je baje že imenovana.

Kratka poročila

Berlin. Za španskega veleposlanika v Rimu je bil imenovan Sangronis, ki je bil ob pričetku državljanske vojne zunanjepolitični sodelavec generala Francoja. Za veleposlanika v Parizu je bil imenovan dosedanj barcelonski nadžupan Mateu. Mateu je industrialec, častnik španske vojske ter sorodnik toledskega nadškofa.

Bern. Angleška poročevalska agencija »Exchange« objavlja iz Moskve neko poročilo iz vzhodnega bojišča, v katerem odkrito priznava, da se je izjalovila sovjetska ofenziva proti vzhodni Prusiji. Na nemški utrdbeni coni v vzhodni Prusiji so Nemci s silnimi protinapadi naprej zaustavili sovjetsko ofenzivo. Kakor poročajo tudi iz glavnega stana vrhovnega poveljnika sovjetskih armad, ki napadajo vzhodno Prusijo, Cernjakovskega, se je nemškimi četam posrečilo, da so z izredno veliko uporabo oklepnikov in motoriziranih topov in predvsem zaradi številnih utrdbenih naprav preprečili prodor ter s tem tudi pravočasno preprečili razbitje obrambne cone.

Stockholm, 2. nov. Švedski evakuacijski štab poroča, da je do 28. oktobra do 24. ure pribežalo 65.264 finskih državljanov na Švedsko.

Präsident Rupnik legte einen schönen Kranz zu Ehren der gefallenen Helden nieder. — Prezident gen. Rupnik je položil lep venec v čast mrtvim junakom.

Die Verwandten an den Gräbern ihrer Lieben. — Sorodniki pred grobovi svojih dragih.

